

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
іноземної філології

_____ Г.Ф.
Морошкіна

« _____ » _____ 2021_

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістра

Спеціальність: 035 Філологія

Спеціалізація: 035.04.Германські мови та літератури (переклад включно)

Освітня програма: Переклад (англійській)

Укладач : д.ф.н., доцент кафедри теорії та перекладу з англійської мови
Шевченко О.І.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри викладання другої
іноземної мови

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2021
р.
Завідувач
кафедри _____

Ухвалено науково-методичною
радою
факультету

Протокол № _____ від
“ _____ ” _____ 2021 р.

Голова науково-методичної ради
факультету іноземної філології

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>0203 гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	вибіркова	
	Напрямок підготовки 8.030507 <u>Філологія</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>переклад</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (есе, аналітичний звіт, тези тощо) аналітичний звіт		Семестр	
Загальна кількість годин –90		9-й	11-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента –	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	14 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		12	
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		64	80
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: вдосконалення теоретичних знань і практичних вмінь у сфері загальних аспектів перекладознавства. Курс «Актуальні проблеми перекладознавства» зосереджений на поглибленні знань студентів щодо сучасних теоретико-методологічних засад перекладознавства, на формуванні у студентів компетенції прикладного і теоретичного штибу у царині перекладацької діяльності на основі сучасних фундаментальних світоглядних, філософських, психокогнітивних, семіотичних, прагматичних постулатів і, зокрема, з урахуванням новітніх підходів до розгляду проблем перекладознавства

Основні завдання курсу:

- здійснити аналітичний огляд базових понять сучасного перекладознавства;
- забезпечити методологічну основу для наукового осмислення проблем перекладу;
- висвітлити методологічну специфіку сучасних досліджень перекладу;
- окреслити спектр сучасних принципів моделювання процесу перекладу;
- забезпечити усвідомлення студентами творчої сутності пошуку міжмовних перекладацьких відповідників і застосування перекладацьких трансформацій;
- визначити способи і засоби адекватного відтворення інформативної насиченості оригіналу у цільовій мові;
- формувати навички аналізу конкретних перекладних текстів.

По закінченню курсу студенти **повинні знати:**

- сучасні принципи перекладу як дуалістичного процесу: інтерпретаційно-смыслеутворювального дискурсу;
- види перекладів, специфіку усного та письмового перекладів, моделі процесу перекладу, відтворення настанов, мотивів, мети автора (мовця), раціональне й ірраціональне у перекладі, поняття еквівалентності;
- типи інформації у повідомленні, надлишкова інформація;
- трансформації у перекладі та їх застосування: психокогнітивний, когнітивно-семіотичний, лексичний, граматичний, стилістичний аспекти;
- засоби забезпечення прагматичної відповідності текстів оригіналу та перекладу;
- способи і засоби відтворення фонетичних властивостей оригіналу цільовою мовою;
- перекладацькі стратегії і тактики.

По закінченню курсу студенти **повинні вміти:**

- аргументовано доводити доцільність своїх перекладацьких рішень з опорою на сучасні теоретико-методологічні засади перекладознавства;
- виконувати аналіз прийомів перекладу різних типів тексту;

- здійснювати доперекладацький аналіз тексту;
- виконувати аналітичний варіативний пошук засобів і способів забезпечення адекватного перекладу;
- кваліфіковано аналізувати результати перекладу.

Міждисциплінарні зв'язки: залучено категорійно-понятійний апарат філософії, логіки, когнітивістики, психолінгвістики, семіотики, дискурсології, синергетики.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Перекладознавство у добу світоглядних і парадигмальних змін

Лекція 1.

Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання курсу «Актуальні проблеми перекладознавства». Аналіз інформативної насиченості повідомлення.

Поняття мінімальної одиниці інформації. Квант інформації як елементарна одиниця перекладу у перекладознавчій парадигмі. Інваріантна, пояснювальна, описова, нульова, надлишкова інформація. Визначення коефіцієнту інформативної насиченості повідомлення за Шенноном та Міньяром-Белоручевим. Етапи перекладацького процесу з урахуванням ступеню інформативної насиченості повідомлення. Види контролю: колоквіум «Сучасні теоретичні і методологічні засади дослідження перекладу» (2 год.)

Лекція 2

Тема 2. Основні принципи моделювання процесу перекладу.

Семантичні, ситуативні, психологічні засади моделювання процесу перекладу.

Денотативна модель: врахування семантичних, синтаксичних, культурологічних розбіжностей між вихідною та цільовою мовами. Етапи перекладацького процесу за денотативною моделлю: Ситуативна модель: врахування комунікативної ситуації при перекладі у всіх її проявах – середовище, культурно-історичний контекст, психологічне, прагматичне підґрунтя. Психолінгвістична модель: врахування глибинних ментальних процесів. Процес перекодування за Гусерлем, Жинкіним, Гальперіним, Лотманом.

Основні види семантичного варіювання. Роль функціонально-ситуативного змісту висловлювання в досягненні еквівалентності при перекладі.

Види контролю: колоквіум «Моделювання процесу перекладу» (2 год.)

Лекція 3

Тема 3. Комплексний характер змістових характеристик висловлення і принципи їх розгляду у перекладознавстві. Розбіжність у предметно-логічному значенні еквівалентних слів в оригіналі і в перекладі - врахування семантичних, синтаксичних, культурологічних розбіжностей між вихідною та цільовою мовами. Особливості відтворення конотативного аспекту значення висловлення у перекладі – знакова функція стилістичних фігур. Врахування картин світу та настанов мовців.

Види контролю: колоквіум, доповіді «Способи і засоби відтворення імплікованого смислу повідомлення» (2 год.)

Змістовий модуль 2. Антропоцентричний підхід до проблем перекладознавства

Лекція 4. Семіотика і когнітивна лінгвістика як втілення антропоцентричного підходу до проблем перекладознавства. Інтегративність як визначально риса підходів антропоцентричного гатунку: врахування світоглядних, мотиваційних, інтенційних, ціннісних, морально-етичних чинників смислоутворення у комунікації та перекладі. Схематичність світосприйняття та процес перекладу: гештальти, фрейми, патерни.

Види контролю: колоквіум «Врахування картини світу мовної особистості у перекладі» (1 год.)

Лекція 5. Когнітивно-семіотичні і психолінгвістичні основи дослідження письмового перекладу.

Текстовий концепт як питальна сутність. Психографологічний аналіз, контент аналіз, інтент-аналіз – синтаксична розгорнутість висловлень, архітектоніка текстової тканини, логічна стрункість наративу або її брак, емотивність (так звана “емболія”) та її врахування при перекладі, інтенційність продукування повідомлення та його сприйняття. Розбіжність у семантичній структурі слова іноземної та рідної мов як вияв дії комплексу мовних, мовленнєвих, психологічних, прагматичних, культурологічних, соціальних чинників.

Багатозначність слова і переклад. Контекст. Вибір слова із синонімічного ряду при перекладі. Види контролю: колоквіум «Відтворення емоційної складової змісту повідомлення» (2 год.)

Лекція 6. Психолінгвістичні методи дослідження усного перекладу – Чернов, Ширяев, Мірам, Карабан, Максимов. Оптимальні параметри часового проміжку відставання від суб’єкта мовлення та утримання інформації в оперативній пам’яті. Вірогіднісне прогнозування за Черновим. Негативні фактори, що ускладнюють процес усного перекладу: заданий ззовні темп та зміст мовлення, негативний вплив середовища (акустичні, психологічні перешкоди), імовірнісність (непередбачуваність) розгортання комунікативного процесу у тематичному та лексико-фразеологічному плані. Так звана “Паризька теорія смислу” (усний переклад)

Види контролю: колоквіум «Психолінгвістичне підгрунття перекладознавчих розвідок Чернова, Ширяєва» (2 год.)

Семестр 2

1-й модуль: Понятійно-категорійний апарат перекладознавства.

Лекція 1. Типологія текстів: закономірності, способи та прийоми перекладу залежно від жанрової приналежності текста.

Художні (проза, поезія), публіцистичні, офіційно-ділові тексти (політичні, дипломатичні, комерційні, юридичні документи). Наукові тексти: спеціальні і науково-популярні тексти. Медійні матеріали (інтернет, радіо, театр, кіно).

Види контролю: колоквіум «Художній і інформативний переклад: точки розмежування і перетину» (1 год.)

Лекція 2

Тема 2. Розділи сучасного перекладознавства.

Загальна теорія перекладу, спеціальні теорії перекладу (усний переклад, письмовий, переклад художньої, наукової, технічної, публіцистичної та іншої літератури). Історія теорії та практики перекладу. Критика перекладу. Теорія машинного перекладу. Методика викладання перекладу. Когнітивно-семіотична транслятологія.

Види контролю: колоквіум «Когнітивно-семіотична транслятологія як новітній розділ перекладознавства» (1 год.)

Лекція 3

Тема 3. Проблема еквівалентності у сучасному перекладознавстві.

Поняття еквівалентності і адекватності в перекладознавстві. Типи еквівалентності. Еквівалентність і жанрова специфіка текстів. Способи і засоби забезпечення еквівалентності. Проблема встановлення еквівалентності текстів оригіналу та перекладу. Телеологічність як один із головних чинників забезпечення еквівалентності.

Види контролю: колоквіум, доповіді «Сучасні принципи, шляхи і способи забезпечення еквівалентності у перекладі» (1 год.)

2-й модуль

Лекція 4. Типологія трансформацій у перекладознавстві

Транскрипція транслітерація, перестановки, заміни, додавання, опущення, конкретизація, генералізація, змістовий розвиток, антонімічний переклад, морфологічні, синтаксичні, стилістичні, семантичні, змішані. Трансформації на словотвірному рівні, на морфологічному рівні. Категорійна заміна.

Частиномовна заміна. Заміна морфологічних засобів лексичними.

Трансформації на синтаксичному рівні. Заміна сполуки словом і навпаки.

Заміна синтаксичного зв'язку у словосполуках і реченнях. Членування речень.

Об'єднання речень. Додавання мовних одиниць і конструкцій. Семіотичне

підґрунтя трансформацій: триєдність мовного семіозису (Ч. Морріс) – семантики, синтактики та прагматики. Переклад як перетворення однієї семіотичної системи засобами іншої, орієнтований на інтерпретанту свого адресата [О. Селіванова]. Денотативний, конотативний та номінативний аспект лексичних трансформацій.

Види контролю: колоквіум «Принцип доцільності застосування трансформацій у перекладі» (1 год.)

Лекція 5. Міжмовні лексичні відповідники.

. Повні та неповні, константні й оказіональні, прямі, синонімічні, гіпогіперонімічні, дескриптивні, функціональні відповідники. Лакуни. Реалії. Класифікація реалій.

Види контролю: колоквіум «Мовні засоби відтворення національно-культурної специфіки оригіналу» (1 год.)

Лекція 6. Прагматичні і телеологічні аспекти перекладу.

Семіотична триада: семантика, синтактика, прагматика. Інтенція і категорія телеологічності. Мета, цілепокладання, моральна телеологія і переклад.

Прагматичні трансформації. Аксиологічні прагматичні трансформації.
Прагматичні основи перекладу фразеологізмів та жартів.

Види контролю: колоквиум «Прагматика і телеологія: розбіжності і точки перетину» (4 год.)

4. Структура навчальної дисципліни

Семестр 1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с/п	лаб	інд	с.р.		л	с/п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання курсу «Актуальні проблеми перекладознавства».	8	1	1			6	11	1				10
Тема 2. Основні принципи моделювання процесу перекладу.	8	1	1			6	11					10
Тема 3. Комплексний характер змістових характеристик висловлення і принципи їх розгляду у перекладознавстві.	8	1	1			6	11					10
Разом за змістовим модулем 1	24	3	3			18	31	1				30
Змістовий модуль 2.												
Тема 4. Семіотика і когнітивна лінгвістика як втілення антропоцентричного підходу до проблем перекладознавства.	8	1	1			6	11	1				10
Тема 5. Когнітивно-семіотичні і психолінгвістичні	8	1	1			6	11	1				10

основи дослідження письмового перекладу.												
Тема 6. Когнітивно-семіотичні і психолінгвістичні методи дослідження усного перекладу.	8	2				6	11	1				10
Разом за змістовим модулем 2	24	4	2			18	33	3				30

Семестр 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	с/п	лаб	інд	с.р.		л	с/п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1.													
Тема 1. Типологія текстів: закономірності, способи та прийоми перекладу залежно від жанрової приналежності текста.	8	1	1			6	6	1				5	
Тема 2. Розділи сучасного перекладознавства.	10	1	1			8	6	1				5	
Тема 3. Проблема еквівалентності у сучасному перекладознавстві.	10	1	1			8	6	1				5	
Разом за змістовим модулем 1	28	3	3			22	18	3				15	
Змістовий модуль 2.													
Тема 4. Типологія трансформацій у перекладі. Сучасні підходи і погляди.	10	1	1			8	1	1					
Тема 5. Пошук міжмовних лексичних відповідників як	10	1	1			8	1	1					

творчий процес.												
Тема 6. Прагматичні і телеологічні аспекти перекладу.	13	2	1			8	6	1				5
Разом за змістовим модулем 2	28	4				24	8	3				5
Усього годин	90	14	12			64	90	10				80

5. Теми лекційних занять

Семестр 1

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання курсу «Актуальні проблеми перекладознавства».	1	1
2	Тема 2. Основні принципи моделювання процесу перекладу.	1	1
3	Тема 3. Комплексний характер змістових характеристик висловлення і принципи їх розгляду у перекладознавстві.	1	1
4	Тема 4. Семіотика і когнітивна лінгвістика як втілення антропоцентричного підходу до проблем перекладознавства.	1	1
5	Тема 5. Когнітивно-семіотичні і психолінгвістичні основи дослідження письмового перекладу.	1	1
6	Тема 6. Когнітивно-семіотичні і психолінгвістичні методи дослідження усного перекладу.	2	1
Всього		7	6

Семестр 2

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Типологія текстів: закономірності, способи та прийоми перекладу залежно від жанрової приналежності тексту.	1	1
2	Тема 2. Розділи сучасного перекладознавства.	1	1
3	Тема 3. Проблема еквівалентності у сучасному перекладознавстві.	1	1
4	Тема 4. Типологія трансформацій у перекладі. Сучасні підходи і погляди.	1	1
5	Тема 5. Пошук міжмовних лексичних відповідників як творчий процес.	1	1
6	Тема 6. Прагматичні і телеологічні аспекти перекладу.	2	1
Всього		14	10

семінарських занять (практичних/лабораторних)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Антропоцентричний підхід до проблем перекладознавства.	2
2	Когнітивно-семіотичні і психолінгвістичні основи дослідження письмового перекладу.	2
3	Проблема еквівалентності у сучасному перекладознавстві.	2
4	Типологія трансформацій у перекладі. Сучасні підходи і погляди.	2
5	Пошук міжмовних лексичних відповідників як творчий процес.	2
6	Прагматичні і телеологічні аспекти перекладу.	2
Разом		12

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	денна форма/ заочна форма
1	Типологія текстів: закономірності, способи та прийоми перекладу залежно від жанрової приналежності тексту.	8/ 10
2	Постнекласичні науково-методологічні принципи в перекладознавстві України	8/10
3	Смислоутворювальна сутність перекладу	8/80
4	Когнітивно-семіотичний підхід у перекладознавстві	8/80
5	Психографологічний аналіз якості перекладу	8/80
6	Принципи синергетики у перекладознавстві	8/80
7	Дискурсологія і переклад	8/80
8	Прагматичні і телеологічні аспекти перекладу.	8/80
Разом		64/80

8. Види контролю і система накопичення балів

Рейтинг кожного модуля складається з суми середніх оцінок за
- аудиторну роботу - відвідування лекційних занять (5 балів) і роботу на семінарських заняттях (15 балів);
- модульну контрольну роботу (10 балів).

В кінці вивчення навчального матеріалу модуля (після проведення модульної контрольної роботи) викладач виставляє середню оцінку за аудиторну роботу студента, та оцінку в 4-бальній системі за модульну контрольну роботу. Ці оцінки викладач трансформує в рейтинговий бал таким чином:

1. Аудиторна робота студента:

“5” – 20-18 балів;

“4” – 17-14 балів;

“3” – 13-10 балів;

“2” – 9-1 балів;

“0” балів – не був присутнім на жодному занятті з навчальної дисципліни.

2. Модульна контрольна робота:

“5” – 10-8 балів;

“4” – 8-6 балів

“3” – 4 бали;

“2” – 3 бали;

“0” балів – не з’явився на модульну контрольну роботу.

Поточний контроль:

- перевірка виконання завдань для самостійної роботи з кожної теми змістового модуля
- перевірка вміння робити повідомлення англійською та українською мовами в межах програмної тематики - **усно** протягом кожного модуля на заняттях.
- перевірка рівня засвоєння студентами матеріалу - **письмово** у формі різних типів тестів у процесі **виконання МКР**.

За курс навчання студент повинен виконати **2** модульні контрольні роботи:

Підсумковий контроль: залік

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль знань			Залік	Сума
Контрольний модуль 1	Контрольний модуль 2	Індивідуальне завдання	20	100
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	20		
30	30			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
			Залік
A	90 – 100 (відмінно)		Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)		
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)		

FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)		Не зараховано
----	--	--	---------------

Рекомендована література

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

1. Акчурина И. А. Телеономичность больших динамических систем – характерная черта постнеклассической науки. *Вопросы философии*. 2006. № 8.
2. Алефиренко Н. Ф. Дискурс как смыслопорождающая категория (дискурс и вторичное знакообразование). *Язык. Текст. Дискурс* / под. ред. Г. Н. Манаенко. Ставрополь, 2005. Вып. 3.
3. Аристотель. Физика. *Сочинения в 4 т.* Москва, 1981. Т. 3.
4. Арнольд И.В. Потенциальные и скрытые семы и их актуализация в английском художественном тексте. *Иностранные языки в школе*. 1979, № 5.
5. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие. Москва : Прогресс, 1974.
6. Аршинов В. И., Свирский Я. И. От смыслопрочтения к смыслопорождению. *Вопросы философии*. 1992. № 2.
7. Барт Р. Система моды: статьи по семиотике культуры / пер. с фр. и вступ. ст. С. Н. Зенкина. Москва : Изд-во им. Сабашниковых, 2003.
8. Бацевич Ф. С. Духовна синергетика рідної мови: лінгвофілософські нариси : монографія. Київ : Академія, 2009.
9. Безугла Л. Р. Лінгвістична прагматика та дискурсивний аналіз. *Studia philologica*. 2012. Вип. 1.
10. Белова А. Д. Лингвистические аспекты аргументации. Киев : Логос, 2003.
11. Бехтель Э. Е., Бехтель А. Э. Контекстуальное опознание. Санкт-Петербург : Питер, 2005.
12. Борботько В. Г. Принципы формирования дискурса: от психолингвистики к лингвосинергетике : монография. 2-е изд., стер. Москва : URSS, 2019.
13. Брунер Дж. Психология познания. За пределами непосредственной информации / пер. и общ. ред. А. Р. Лурия. Москва : Прогресс, 1977.
14. Бюлер К. Теория языка. Репрезентативная функция языка. Москва : Прогресс, 1993.
15. Гегель Г. В. Ф. Наука логики : в 3 т. Т. 1: Учение о бытии. Москва : Мысль, 1970.
16. Горелов И. Н. Идеи к чистой феноменологии и феноменологической философии. Москва : Лабиринт, 2003.
17. Греймас А. Ж., Курте Ж. Семиотика: объяснительный словарь теории языка. *Семиотика* / под. ред. Ю. С. Степанова. Москва, 1983.
18. Гуссерль Э. Логические исследования. Картезианские размышления. Кризис европейских наук и трансцендентальная феноменология. Кризис европейского человечества и философии. Философия как строгая наука. Минск ; Москва : Харвест ; АСТ, 2000.
19. Деррида Ж. Голос и феномен: и другие работы по теории знака Гуссерля / пер. С. Г. Калинина, Н. В. Суслов. Санкт-Петербург : АЛТЕЙЯ, 1999.
20. Добросклонская Т. Г. Медиалингвистика: новая парадигма в изучении языка СМИ. *Язык и дискурс средств массовой информации в XXI веке* / под ред. М. Н. Володиной. Москва, 2011.

21. Домброван Т. И. Изучение истории языка с позиций постнеклассической научной парадигмы. *Perspektywy rozwoju nauki (Перспективы развития науки)*, Gdansk, 28.11.2012 – 30.11.2012. Gdansk, 2012.
22. Єнікеєва С. М. Синергетичні аспекти семантичної деривації (на матеріалі сучасної англійської мови). *Вісник Житомирського університету ім. Івана Франка*. 2007. Вип. 32.
23. Кант И. Критика чистого разума. *Хрестоматія по філософії* / сост. П. В. Алексеев. Москва, 2007.
24. Кантор Г. Труды по теории множеств. Москва : Наука, 1985.
25. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову. Част. I,II., К., 2009.
26. Карабан В.І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. Вінниця: Нова книга, 2003.
27. Карманова З. Я. Феноменология слова: слово vs мысль. Москва: Тезаурус, 2010.
28. Карманова З. Я. Феноменологические аспекты содержательной структуры слова. Калуга: Издательство «Эйдос», 2014.
29. Карманова З.Я. Феноменологические аспекты содержательной структуры слова: дис. ... докт. филол. наук, 2012.
30. Карманова З.Я. Принципы феноменологической лингвистики. *Национальная ассоциация ученых*. М.: “Евразийское Научное Содружество”, 2015. № 5–4 (10).
31. Коптілов В.В. Теорія та практика перекладу. К., 2000.
32. Лейбниц Г. В. Монадология / пер. с фр. Е. Н. Боброва. *Сочинения в 4 т.* Москва, 1982. Т. 1.
33. Лиотар Ж.-Ф. Состояние постмодерна / пер. с фр. Н. А. Шматко. Москва : Алетейя, 1998.
34. Лотман Ю. М. Семиосфера. Санкт-Петербург : Искусство-СПБ, 2010.
35. Макаров М. Телеология. *Философская энциклопедия*. Москва, 1970. Т. 5.
36. Мелков Ю. А. Человекомерность постнеклассической науки. Киев : ПАРАПАН, 2014.
37. Мечковская Н. Б. Семиотика: Язык. Природа. Культура : курс лекций. 2-е изд., испр. Москва : Академия, 2007.
38. Миловидов В. А. От семиотики текста к семиотике дискурса : пособие по спецкурсу. Тверь : Тверской гос. ун-т, 2000.
39. Мотрошилова Н. В. Конституирование. *Новая философская энциклопедия* : в 4 т. Москва, 2001. Т. 2.
40. Міготті М. Семіозис (semiosis). *Енциклопедія постмодернізму* / за ред. Е. Вінквіста, Е. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун. Київ, 2003.
41. Моррис Ч. У. Основания теории знаков. *Семиотика* / общ. ред. Ю. С. Степанова. Москва, 1983.
42. Мур Е. Феноменологія. *Енциклопедія постмодернізму* / за ред. Е. Вінквіста, Е. Тейлора ; пер. з англ. В. Шовкун. Київ, 2003.
- Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из хаоса. *Хрестоматія по філософії* / сост. П. В. Алексеев. Москва, 2007.
43. Приходько Г. І. Категорія оцінки в контексті зміни лінгвістичних парадигм. Запоріжжя : Кругозір, 2016. 200 с.
44. Семенець О.О. Синергетика поетичного слова. Кіровоград: Імекс ЛТД, 2004.

45. Семенець О. О. Теорія твору: феноменологічні та герменевтичні аспекти. *Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка]. Сер. : Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград, 2008. Вип. 75(3).
46. Стёпин В. С. Научное познание и ценности техногенной цивилизации. *Вопросы философии*. 1989. № 10.
47. Фролов И. Т. Детерминизм и телеология. Москва : Либроком, 2010.
48. Чередниченко О. Про мову і переклад. К.: Либідь, 2007.
49. Черноватий Л.М., Карабан В.І. Переклад англомовної економічної літератури. Економіка США: загальні принципи: навч. посібник. Вінниця: Нова книга, 2005.
50. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Іванко Ю.П. Переклад англомовної юридичної літератури: Навчальний посібник. Вінниця: Поділля, 2016.
51. Шевченко О. І. Когнітивно-семіотичне структурування дійсності у англомовному публіцистичному дискурсі. *Вісник Запорізького національного університету. Сер. : Філологічні науки*. Запоріжжя, 2009. № 2. С. 165–172.
52. Шевченко О. І. Дійсність як знак у сучасному англомовному дискурсі: телеологічні і лінгвокогнітивні основи семіотизації навколишнього світу : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2009. 347 с.
53. Шевченко О. І. Телеологічна лінгвосеміотика (на матеріалі англомовної публіцистики) : монографія. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2012. 218 с.
54. Alexander V. N. *The Biologist's Mistress: Rethinking Self-Organization in Art, Literature, and Nature*. Litchfield Park : Emergent Publications, 2011.
55. Auxter T. *Kant's Moral Teleology*. Macon : Mercer University Press, 1982.
- Baker Mona. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. London: Routledge, 2016.
56. Crowell S. *Husserlian Phenomenology. A Companion to Phenomenology and Existentialism*. Oxford, 2006.
57. Galperin I.R. *Stylistics*. M., 2017.
58. Galsworthy A. *Poetry in translation*. Oxford, 2015.
59. Habermas J. *On the pragmatics of social interaction: Preliminary studies in the theory of communicative action*. New York : MIT Press, 2002.
60. Halliday M.A.K. *Language as social semiotic: The social interpretation of language and meaning*. London: Edward Arnold, 1978.
61. Husserl E. *Ideas pertaining to a pure phenomenology and to a phenomenological philosophy. Second book: Studies in the phenomenology of constitution*. Dordrecht : Kluwer Academic Publishers, 2002.
62. Inwood M.J. *Hermeneutics. The Oxford Companion to Philosophy*. Oxford, 1995.
63. Merleau-Ponty M. *Phenomenology of Perception*. London, New York : Routledge, 2002.
64. Merrell F. *Simplicity and complexity: pondering literature, science, and painting*. New York : University of Michigan Press, 1998.
65. Oaksford M., Chater N. *Bayesian rationality: the probabilistic approach to human reasoning*. Cambridge : Oxford University Press, 2007.
66. Reynolds J. *Translation: a short introduction*. Cambridge, 2016.
67. Rosenblueth A., Wiener N., Bigelow J. *Behavior, Purpose and Teleology. Philosophy of Science*. 1943.
68. Ryle J. *The Concept of Mind*. London : Hutchison's University Library, 1949.
69. Stroker E. *Husserl's transcendental phenomenology*. Stanford : Stanford University Press, 1993.

70. Uexkull J. von. A Foray Into the Worlds of Animals and Humans: With a Theory of Meaning. Minneapolis : University of Minnesota Press, 2010.

71. Winkler R. L. An introduction to Bayesian inference and decision. Gainesville : Probabilistic Pub., 2003.

72. Woodfield A. Teleology. Cambridge : Cambridge University Press, 2010.

73. Zadeh L. A. Toward a logic of perceptions based on fuzzy logic. *Discovering the World with Fuzzy Logic*. New York, 2000. Vol. 57.

Програмні продукти:

The Pilot,

Googl's Translate,

WordCloud: <https://www.wordclouds.com/>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Балашова Л.В. Семантика. *Конспект лекцій*. Саратов, 2011.
URL: http://elibrary.sgu.ru/uch_lit/453.pdf
2. Гумбольдт В. О различии строения человеческих языков и его влияния на духовное развитие человеческого рода. *Избранные труды по языкознанию*. Москва : Прогресс, 1984. С. 307–323.
URL: <http://www.philologos.narod.ru/classics/humboldt.htm>
3. Дымков Д.О., Крапивина М.И. Курт Гедель и его теорема о неполноте. Мировоззренческий аспект. Красноярск: Сибирский федеральный ун-т, 2011. URL: <http://conf.sfu-kras.ru/sites/mn2011/section06.html>
4. Радчук В. Д. Протей чи Янус?: (Про різновиди перекладу). *Донецький вісник Наукового товариства ім. Шевченка*. 2005. С. 21-43. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1321294
5. Фреге Г. Смысл и значение. URL: <http://D:/БиблиотекаНаучЛитература/НаучнаяБиблиотека/НаучнБиблиТеологияКлассическаяФилософия/Философия.%20Энциклопедия/+285.Фреге%20Готлоб.%20СМЫСЛ%20И%20ЗНАЧЕНИЕ/index1.htm>
6. Davies W. The Age of Post-Truth Politics. *The New York Times*, August 24th 2009. URL: https://www.nytimes.com/2016/08/24/opinion/campaign-stops/the-age-of-post-truth-politics.html?_r=0
7. Fuzzy logic. *Scholarpedia*. URL: http://www.scholarpedia.org/article/Fuzzy_logic.
8. Murphy J. T. Complexity Theory. 2017. URL: <https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199830060/obo-9780199830060-0169.xml>
9. Post-truth. *Oxford dictionary*. 2016. URL: <https://en.oxforddictionaries.com/definition/post-truth>

10. Stanford Encyclopedia 2020. URL:

<https://plato.stanford.edu/entries/consequentialism/>

11. Teleological ethics. *Britannica*. URL:

<https://www.britannica.com/topic/teleological-ethics>